

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ефикасна и ефективна ли е държавната помощ за предприятията?“

(становище по собствена инициатива)

(2016/C 013/05)

Докладчик: г-н Edgardo Maria IOZIA

На 19 февруари 2015 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Ефикасна и ефективна ли е държавната помощ за предприятията?“.

(становище по собствена инициатива)

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 14 юли 2015 г.

На 510-ата си пленарна сесия, проведена на 16 и 17 септември 2015 г. (заседание от 16 септември 2015 г.) Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 198 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 9 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) счита, че оценяването на въздействието на държавните помощи е основен инструмент за проверка на съответствието между резултатите и предложените цели, като по този начин се дава възможност за по-ефективно и ефикасно разпределяне на ресурсите и се подобрява прозрачността и утвърждаването на процесите на управление.

1.2. Много държави членки вече са разработили комплексни, структурирани системи за оценка. Тези системи се развиват успоредно с нарастващия интерес от страна на академичната общност, което позволи да се подобрят методите за оценка и да се увеличи прецизността на инструментите за измерване, които са на разположение на предоставящите помощ органи.

1.3. Европейската комисия създаде форум на високо равнище с държавите членки относно държавната помощ за предприятия, който също се занимава с оценяването.

1.4. В изказването си по време на форума на високо равнище през декември миналата година комисарят по въпросите на конкуренцията Margrethe VESTAGER заяви, че: „В програмата за модернизирани държавна помощ (SAM) има два основни елемента, които са от особено значение: **прозрачността**, която дава възможност на гражданите да знаят къде са отишли парите им, и **оценката**, която ги информира дали те са били изразходвани правилно.“ ЕИСК напълно подкрепя това послание.

1.5. ЕИСК приветства обсъждането относно оценката на въздействието във връзка с политиката в областта на помощите за предприятия и настоятелно призовава Комисията да продължи да следва подхода, който е възприела от няколко години насам.

1.6. Следва да се отбележи обаче, че много от схемите за помощи днес не са предмет на оценка на въздействието, с изключение на оценките, заложи в европейските регламенти. В много случаи разпоредбите изискват само потвърждение, че отделните операции формално се придържат към законовите изисквания — поради това те не дават възможност за цялостна дългосрочна оценка на ефективността и ефикасността на всички инвестиции, направени в подкрепа на предприятията. ЕИСК призовава за повсеместно въвеждане на оценки на въздействието и по възможност за намаляване на прага от 150 милиона евро среден годишен бюджет за държавната помощ, който понастоящем в регламента за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар е определен за праг, при чието надхвърляне влиза в сила задължението за представяне на план за предварителна оценка — в противен случай много държави членки биха били изключени, особено когато въпросните помощи също са високи с оглед на размера на държавата.

1.7. ЕИСК подчертава, че общата законодателна рамка за държавните помощи постепенно трансформира ролята на Комисията, пренасочвайки я от една чисто административна култура, с която тя беше пропитана в миналото, към нова форма на сътрудничество с държавите членки за оптимизиране на резултатите от държавните помощи, която се съсредоточава върху тяхната ефективност и ефикасност. Приемането на „модернизиранието“ беше важна стъпка напред.

1.8. Държавите членки трябва да въведат подходящи механизми за оценка, извършвана от независими органи. ЕИСК смята за необходимо участието на социалните партньори в определянето на оценъчния модел, без обаче значителният експертен опит, придобит от служителите на публичната администрация, да бъде изгубен. Публичната администрация трябва да играе роля в определянето на процесите на оценка и да участва в изготвянето на окончателния доклад, като по този начин разпространява културата на оценяване в рамките на собствените си организации и постепенно подобрява процеса на разследване. Европейската комисия трябва да допринесе за хармонизиране на критериите за оценка в държавите членки. Установяването на съпоставими критерии за оценка ще даде възможност за извършване на цялостна оценка на ефективността и ефикасността на държавната помощ.

1.9. Особено внимание трябва да се обърне на специфичните обстоятелства в регионите, включени в системата на държавните помощи. Похвалното решение на Комисията за освобождаване от изискването за предварително уведомяване — което обхваща около 80 % от държавната помощ ⁽¹⁾ през този период — от една страна позволява финансирането да се отпуска незабавно, но от друга значително повишава отговорностите и разходите на местните органи, и следователно публичните разходи, и ще изисква повишено внимание от страна на държавите членки за предоставяне на адекватни ресурси за започване на специфични курсове за обучение и за обмен на добри практики между местните администрации. Културата на партньорството трябва да се развива на всички равнища.

1.10. ЕИСК смята, че новата система, която предоставя на държавите членки отговорността за предварителна оценка води до общо нарастване на разходите за публичните администрации и предприятията. Това изисква внимателно планиране, с което да се премахнат излишните формалности и да се опростят процедурите. Отбелязва също така, че срокът от шест месеца за процедурите за одобрение на планове за оценка на много сложни схеми би могъл да бъде твърде кратък и изграждането на хипотетичен модел за малките страни би могло да бъде свързано със сериозни затруднения.

1.11. ЕИСК препоръчва бързо приемане на съобщението относно понятието за държавна помощ, за да се помогне по-специално на местните власти, на които поради масовото освобождаване от задължението за предварително уведомление е прехвърлена двойната тежест да определят какво представлява държавна помощ и да я прилагат по начин, съобразен с пазара. Например в случай на публично финансиране на културата и опазването на културното наследство, продължаващата правна несигурност за това коя помощ е държавна води до това органите да разглеждат всяка намеса като предмет на правилата относно държавните помощи и на всички административни и процедурни тежести, които произтичат от това. Същата правна несигурност характеризира публичното финансиране на цялата инфраструктура, предвид, по-специално, съдебната практика относно случая с летището на Лайпциг. Необходими са ясни и недвусмислени определения на дейностите за публична подкрепа за предприятията, които не включват предоставяне на държавна помощ, и на дейностите, които са държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.

1.12. Въпреки че приветства положените усилия, ЕИСК счита, че е от съществено значение тази култура на оценяване да обхване всички равнища на управление както в регионален, така и в национален план. Следователно тя не трябва да се ограничава до посочените по-горе случаи. За тази цел Комитетът призовава за подновяване на ангажимента от страна на Комисията и държавите членки.

1.13. Извършеният анализ показва, че публичните органи не разполагат с данни относно разходите за управление, направени при надзора на държавната помощ за предприятията. Не е възможно да се извърши цялостна оценка на ефективността на тези средства, без да се вземе предвид каква част се изразходва от публичните органи, в допълнение към измерването на самата помощ по отношение на получените резултати. Прозрачността на системата изисква тези данни да бъдат публикувани. Съгласно наличните данни се очаква всички административни разходи да възлизат на около 5 %, към които трябва да се добавят разходите за постигане на съответствие, оценени на още 5 %, и допълнителните разходи за оценка, които според Комисията възлизат на малко под 1 %. Този размер на ресурсите, които вероятно е изчислен по подразбиране, обективно погледнато изглежда прекомерен.

⁽¹⁾ Изказване на члена на Комисията, отговарящ за конкуренцията, Margrethe Vestager на Форума на високо равнище на държавите членки, 18.12.2014 г.

1.14. ЕИСК призовава Комисията да не създава неочаквани и допълнителни тежести за предприятията и да гарантира, че цялата система за оценка става все по-ефикасна и по-ефективна.

1.15. Изключително важно е оценките да отчитат и ефикасността на административните разходи и разходите, произтичащи от моделите на оценяване.

1.16. Сравнимост на различните модели, гъвкавост по отношение на размера, вида и показателите, чрез опростяване на предварителната оценка и хармонизиране на критериите на последващата.

1.17. ЕИСК призовава за интегрирано виждане за действията на Комисията в различните случаи, свързани с икономическата политика: структурни фондове, държавни помощи, споразумения за търговско партньорство, с цел да се гарантира единна програма за европейска икономическа политика, основана на развитието и растежа.

1.18. ЕИСК препоръчва да се използват критерии, подобни на тези, които се съдържат в Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията от 7 януари 2014 година относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове ⁽²⁾, които налагат задължението за консултиране на всички потенциални заинтересовани страни, да се изготви отделен регламент, посветен на оценката на ефективността и ефикасността на държавните помощи.

1.19. Прозрачността на извършваните оценки трябва да бъде гарантирана при възможно най-широка публичност, както вече се прави в някои държави членки по отношение на предприятията и размера на отпуснатите помощи.

1.20. ЕИСК препоръчва плановете за оценка да предвиждат:

- постигане на политическата цел,
- въздействие върху конкуренцията и обмена,
- ефективност/ефикасност на инструмента,
- предварителна проверка на предпоставките, за продължаване на схемата или за сходни схеми на микроравнище (специфични помощи),
- стимулиращ ефект.

1.21. ЕИСК отправя искане да участва в процеса на оценка на ефективността и ефикасността на цялата система на държавната помощ в края на периода 2014 — 2020.

2. Въведение

2.1. Помощта за предприятията може да наруши конкуренцията и да фрагментира вътрешния пазар в противоречие с буквата и духа на Договорите, ако не е определена в рамките на ясна регулаторна рамка, не е насочена към производствени дейности и предприятия, които инвестират по-специално в иновации, научни изследвания и развойна дейност, носещи икономически и социални ползи, и ако не е ограничена и контролирана.

2.2. От друга страна, лошата икономическа конюнктура, която съществува вече много години, предизвиквайки сериозни национални кризи, които неизбежно засягат предприятията, работниците и гражданите, изисква сравнително гъвкав подход, какъвто се прилага от основните конкуренти на ЕС на международните пазари, които не се подчиняват на единен набор от правила за държавната помощ. Конкурентоспособността на европейските предприятия трябва да бъде важен референтен параметър. Безработицата в Европа изисква истински спешни мерки. Инвестициите са намалели с 15 % спрямо връхната си точка през 2007 г. и 25 милиона европейци все още са безработни. Пет милиона от тях са млади хора. Мнозинството са жени ⁽³⁾.

⁽²⁾ ОВ L 74, 14.3.2014 г., стр. 1.

⁽³⁾ <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=teilm020&language=en>

2.3. Интересно проучване на Европейския парламент ⁽⁴⁾ подчерта значителните различия между действащите в момента схеми в ЕС и САЩ. „Политиката на ЕС в областта на конкуренцията има строги правила за държавната помощ, докато в законодателството на САЩ все още няма разпоредби в тази област.“ По искане на тогавашния комисар Joaquín ALMUNIA в текущите преговори между ЕС и САЩ за Трансатлантическо партньорство за търговия и инвестиции (ТПТИ) е включено предложение на ЕС за регулиране на държавната помощ ⁽⁵⁾.

2.4. Предложението изглежда незадоволително и по същество без въздействие ⁽⁶⁾. Европа ще продължи да има най-рестриктивното законодателство в света. Докато това от една страна спомага да се завърши изграждането на единния пазар, то също така поставя нашите предприятия в неизгодно положение. Европейско предприятие, което произвежда в САЩ, може да получи държавна помощ, която е недопустимо в ЕС. Това ще бъде улеснено от приемането на споразумението. ЕИСК отправя сериозно предупреждение към Комисията да не дава предимство на американските предприятия в споразумението за свободна търговия.

2.5. Досегашният опит показва, че е налице необходимост от цялостно преразглеждане на европейската програма за държавните помощи.

2.6. Икономическата и финансова криза през последните години наложи радикален преглед на критериите за разходите, използвани за определяне на политиката в областта на публичните инвестиции и политиката за подкрепа на предприятията на всички равнища на управление. По-специално, необходимостта да се намери по-добър начин за рационализиране на подкрепата и за предоставяне на помощ (само когато е налице достатъчна добавена стойност), което ще подобри качеството на помощта и същевременно ще даде възможност за подходящ мониторинг на ефективността и ефикасността на тази помощ, се превърна в приоритет в светлината на недостига и ограничените налични ресурси.

2.7. Според ЕИСК изглежда уместно да се разбере какво въздействие са оказали приетите политики в областта на помощите за предприятията, дали установените инструменти за подкрепа са подходящи и дали административните и управленските разходи са пропорционални на получените резултати. Не трябва да забравяме, че това, което не може да бъде измерено, не може да бъде установено или подобро. Мерките, приети до този момент, са определили този подход в движение.

2.8. Оценяването може да изглежда като техническа тема, която е от интерес единствено за малка академична научноизследователска общност, докато същевременно се упражнява от по-голяма общност от практикуващи консултанти, специализирани във финансов одит или в оценяване на проекти и програми. Въпреки това с излизането му на преден план в дневния ред на програмата за интелигентно регулиране на Европейската комисия, оценяването се превърна в основна тема на регулаторната политика, повдигайки важни управленски и институционални въпроси извън областта на програмите за разходи ⁽⁷⁾.

2.9. От 2008 г. насам генерална дирекция (ГД) „Регионална и селищна политика“ е разработила програми за съпоставителна оценка в подкрепа на съществуващите оценки (предварителни и последващи), които се извършват по време на програмирането на структурните фондове.

2.10. През май 2012 г., като част от своята програма за реформи за модернизирание на държавната помощ (SAM), ГД „Конкуренция“ въведе използването на оценка на въздействието, която си служи със съпоставителни методи за анализ за някои схеми за помощ ⁽⁸⁾. По-специално, новият общ регламент за групово освобождаване прави задължителна оценката на схеми за помощи в голям размер (с годишен бюджет над 150 милиона евро) в специфични сектори, като например: политиката за регионално развитие, помощите за малки и средни предприятия (МСП), подкрепата за научни изследвания, развитие и иновации, помощта в областта на околната среда и енергетиката и подкрепата за широкопалтовата инфраструктура. Някои национални планове вече са подадени (четири), а други — в областта на научните изследвания, развитието и иновациите и широкопалтовия достъп — са в процес на разглеждане (около десет).

⁽⁴⁾ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2014/140779/LDM_BRI\(2013\)130424_REV1_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/bibliotheque/briefing/2014/140779/LDM_BRI(2013)130424_REV1_EN.pdf)

⁽⁵⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153019.6%20Competition%20SoE%20Subsidies%20merged.pdf

⁽⁶⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/january/tradoc_153031.pdf

⁽⁷⁾ http://www.lexxion.de/pdf/ejrr/ejrr_2015_01-005.pdf

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

2.11. Европейската сметна палата неотдавна се намеси в случая със системите за оценка и ориентиран към резултатите мониторинг, използвани от EuropeAid, оценявайки ги като незадоволителни ⁽⁹⁾. Системите за оценка, използвани във всички дейности на Комисията, в момента са в процес на преразглеждане.

2.12. Постигането на по-голяма съгласуваност между методологиите за оценка, използвани за оценяване на държавните помощи и резултатите от използването на структурните фондове, е от съществено значение, също както и пълният преглед на всички политики за разходите на Съюза.

2.13. Целта на съпоставителния подход за оценяване на последиците от публичните политики е да се установи способността на политиката да осъществи желаната промяна в поведението или условията на дадена група бенефициери. По същество той определя степента, в която подкрепата — а не толкова други фактори — е допринесла за постигането на определен резултат. Това понякога се нарича стимулиращ ефект.

2.14. Целта на процеса на оценяване е да се определи причинно-следственото въздействие от приетата политика, като се отчита само прекият ефект от тази политика. С други думи, той премахва всякакви евентуални изкривявания, дължащи се на общите макроикономически условия или на разнородния характер на предприятията.

2.15. Причинно-следственото въздействие се измерва посредством разликата между наблюдаваните променливи величини на резултатите след прилагането на политиката (фактичното положение) и това, което би се случило, ако не е била приета тази конкретна политика (хипотетичната ситуация).

2.16. Този вид анализ идва в отговор на исканията за доказване на нетния ефект от подкрепата и за степента на този ефект. С него се установява дали помощта води до положителни или отрицателни последици и до каква степен, дали наблюдаваните промени действително се дължат на прилаганата политика, дали резултатите варират между различните бенефициери (големи или малки предприятия), между регионите или във времето и дали управленските и административните разходи са пропорционални и устойчиви.

2.17. Въпреки че този въпрос е разгледан подробно в икономическата литература, особено през последните десетилетия, в държавите — членки на ЕС, има само няколко случая на обществени органи, които продължават и разширяват използването на оценки на въздействието за мониторинг и за подобряване на своите политики в областта на помощите за предприятията.

2.18. Най-интересните случаи, които следва да се отбележат, включват усилията на Обединеното кралство, което от 2001 г. насам редовно оценява програмите за регионална помощ, използвайки квази-експериментални техники за оценка, и на Нидерландия, която през 2012 г. създаде експертна работна група за оценка на въздействието. По подобен начин Финландия създаде финландската агенция за иновации TEKES, а Словения одобри закона за мониторинг на държавните помощи през 2001 г.

2.19. С настоящото становище ЕИСК желае да допринесе за дискусиите, провеждани от Европейската комисия и държавите членки, относно ефективността и ефикасността на мерките за помощ за предприятията и относно необходимостта да се разшири използването на оценките на въздействието.

3. Защо да се прави оценка? Уроци от литературата

3.1. Въз основа на емпирични данни от съпоставителни анализи, настоящото становище има за цел да демонстрира значението на оценката. Оценката вече не следва да се разглежда като академично упражнение, а като съществена институционализирана практика, включена в рамките на политическия цикъл: прилагане, мониторинг, оценяване, реформиране.

3.2. Поради тази причина бяха разгледани няколко проучвания, проведени в различни държави — членки на ЕС, и бяха открити основните извлечени поуки, а именно последици от политиката от гледна точка на въздействието върху ръста на инвестициите, производителността, заетостта, иновациите и разходите на схемата. Тези показатели дават представа за въздействието върху растежа и подчертават необходимостта от целенасочена, висококачествена помощ.

3.3. Въпреки че в литературата има тенденция да се набляга на съществуването на положителна корелация между обществената подкрепа за предприятията и ръста на резултатите (инвестиции, заетост, нови продукти), трябва да се отбележи, че стимулиращият ефект на помощта не може да се приема за даденост. Всъщност има редица други фактори, които влияят върху успеха на дадена политика, като например общата икономическа тенденция, функционирането на пазара и общото данъчно облагане.

⁽⁹⁾ http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/INSR14_18/INSR14_18_BG.pdf

3.4. В проучване за анализ на въздействието на Закон 488 в Италия Martini и Bondonio (2012 г.) показват, че като цяло предприятията, които са получили директни помощи, са намалили частните инвестиции. В този случай пряката държавна подкрепа за предприятията изглежда е довела до спад в изразходването на частни инвестиции, намалявайки по този начин необходимостта от частни ресурси. Държавната помощ трябва да допълва, а не да замества инвестициите.

3.5. В литературата се подчертават също така някои важни критични забележки във връзка с въздействието на помощта върху производителността. При проучване за оценка на британски предприятия, които са получили подкрепа като част от програмата за селективна регионална помощ (RSA), Criscuolo (2012 г.) обяснява, че растежът на производителността се е оказал статистически незначителен ⁽¹⁰⁾.

3.6. Тези констатации изглежда съответстват на други емпирични данни, които показват, че пряката помощ често оказва положително въздействие върху обема на производството, без обаче да оказва въздействие върху производителността. С други думи, предприятията, които получават помощи, растат, без да стават по-ефективни. Това би увеличило риска от поддържане на неконкурентоспособни предприятия на пазара.

3.7. Статистическо-иконометричните модели, които определят въздействието на подкрепата чрез съпоставителен подход, дават възможност също така да се демонстрират нетните ефекти от конкретни мерки за помощ върху заетостта. Това позволява да се измери цената на „създадена“ трудова единица.

3.8. Често има несъответствие между броя на новите трудови единици, които са пряко свързани с помощта, и статистическите данни, регистрирани при последващия мониторинг. В проучване, насочено към мерките за подпомагане на малките и средните предприятия в Полша, Trzciński (2011 г.) показва, че от общо 25 000 нови работни места, „създадени“ чрез подкрепата, в действителност само 10 550 са свързани с прилаганата политика ⁽¹¹⁾. Bondonio и Martini (2012 г.) достигат до същото заключение. От 89 000 нови работни места, регистрирани при последващия мониторинг на Закон 488, ефективно са били създадени само 12 500 на цена от 232 000 EUR за трудова единица ⁽¹²⁾. Въздействието, което държавната помощ оказва по отношение на съществуващите работни места, а следователно и в защита на местната, регионалната или националната икономика, следва да бъде взето под внимание.

3.9. Помощта за предприятията поражда различни ефекти в зависимост от размера на предоставената подкрепа, размера на предприятието, географския район, в който се намира то, и вида на предоставената помощ. Емпиричните данни от подобни анализи следва да бъдат на разположение на лицата, вземащи решения в обществената сфера, за да насочват избора им и да им помагат да разберат какъв вид подкрепа е най-подходяща и в какъв контекст. Както беше ясно демонстрирано дотук, необходимо е да се формулират целенасочени мерки за помощи, за да се увеличи ефикасността и ефективността на политиките.

4. Бележки

4.1. Европейската комисия трябва да продължи работата си за повишаване на осведомеността относно най-общите принципи и методи, използвани в областта на оценката на въздействието. ЕИСК счита по-специално, че в редица държави членки следва да се проведат работни срещи относно техниките и наличните методологии за оценка, в сътрудничество с университети, изследователски институти, социалните партньори и други заинтересовани страни. Този опит ще помогне на Комисията по-лесно да получи представа за срещаните пречки при прилагането на разпоредбите и ще ѝ даде възможност за своевременна намеса в това отношение.

4.2. Въпреки че усилията на Комисията трябва да бъдат приветствани, важно е повече схеми за помощи да бъдат подложени на оценка, особено когато става дума за помощи в голям размер. Също така е важно да се насърчи обсъждането на методологията с цел да се допълнят съпоставителните методи за оценка с нови инструменти за оценка, които могат да обхващат и последиците от други форми на подкрепа за предприятията (финансова подкрепа, непряка помощ, индустриалната политика, разглеждана сама по себе си).

4.3. ЕИСК набляга на необходимостта да се разработи подходяща плуралистична методология относно правните критерии и показатели. Комисията твърди ⁽¹³⁾, че „това гарантира, че публичната подкрепа стимулира иновациите, „зелените“ технологии, развитието на човешкия капитал, че се избягват щетите за околната среда и в крайна сметка се насърчава растеж, заетост и конкурентоспособност на ЕС“. Всички елементи допринасят за оценката на въздействието на държавните помощи, повече от чистата оценка на разходите. Европейският парламент призовава да бъде включен в определянето на методите на оценка, както и на европейското законодателство в областта на държавните помощи, тъй като то обуславя до голяма степен решенията в областта на икономическата политика на държавите членки. ЕИСК подчертава също така интереса за научните изследвания да имат свободен достъп до данните от оценката, с цел да се подобри методологията.

⁽¹⁰⁾ Criscuolo, C, R. Martin, H. Overman и J. Van Reenen (2012 г.), *The causal effects of an industrial policy* („Причинно-следствени ефекти от една индустриална политика“), CEPR Discussion Papers 8818.

⁽¹¹⁾ Trzciński, R. (2011 г.), *Towards Innovative Economy — Effects of Grants to Enterprises in Poland* („Към иновативна икономика — въздействие на безвъзмездните средства за предприятия в Полша“), ed. Jacek Pokorski.

⁽¹²⁾ Martini, A. и D. Bondonio (2012 г.), *Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: impact and cost effectiveness of investment subsidies in Italy* („Съпоставителна оценка на въздействието на политиката на сближаване — въздействие и ефективност на разходите на инвестиционните субсидии в Италия“), Доклад за Европейската комисия, ГД „Регионална и селищна политика“.

⁽¹³⁾ COM(2012) 209 final.

4.4. Би било полезно Комисията да обсъди заедно с националните и европейските статистически организации възможността за създаване на надеждна база данни за държавната помощ за предприятията като част от единна методологическа рамка. Това ще гарантира прозрачността на процеса на вземане на решения, а също така ще насърчи изследванията и дейностите по оценка както от страна на държавните органи, така и от страна на участващите изследователи.

4.5. Университетите и научноизследователските центрове могат да играят решаваща роля в повишаването на осведомеността относно културата на оценяване и в разпространението на нови и по-усъвършенствани инструменти за оценка на публичните политики. Освен това Европейската комисия може да използва независими научноизследователски институти за проучване на конкретни случаи с цел оценка на ефективността на помощта в определени сектори, като например помощта за научни изследвания, развойна дейност и иновации, подкрепата за малките и средните предприятия, помощите за енергийния сектор и за инфраструктурата.

4.6. Като се има предвид, че оценките, изисквани по силата на новите европейски регламенти, не отдават дължимото внимание на въздействието, което политиката в областта на помощите за предприятията оказва върху европейската икономика като цяло, е препоръчително Комисията да стартира пилотно изследване на тази тема в края на текущия програмен период (2014 — 2020 г.). Изследването следва да проучи основните фактори, които определят как се изразходва помощта, да определи отношението между помощта за предприятията и икономическия потенциал на предоставящия орган и да установи съществуващата връзка между политиката на сближаване и политиката в областта на конкуренцията.

4.7. Настоящото становище е първата стъпка в работата на ЕИСК по измерване на въздействието на държавната помощ за предприятията. То е също така в отговор и в подкрепа на дейността на Комисията в тази област. Въпреки това ЕИСК счита, че е от съществено значение обсъждането да се подобри и разшири. Комитетът ще продължи да следи отблизо работата на Комисията в тази област и, когато е възможно, да насърчава културата на оценяване на ефективността и ефикасността.

Брюксел, 16 септември 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE
